

T.B.M.M.
SAADET PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih: 10.07.24
Sayı: 65

10/1617

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye'nin çevre politikaları ve doğal kaynak yönetimi konusundaki yetersizlikleri, maden ocaklarının çevre üzerindeki olumsuz etkilerini artırmaktadır. Bilimsel araştırmalar yapılmaksızın veya mevcut bilimsel veriler göz ardı edilerek ülkenin çeşitli bölgelerinde maden ocakları açılmakta ve işletilmektedir. Bu durum, hem çevreye hem de insan sağlığına büyük zararlar vermektedir. Uyarılarımıza rağmen, bu tür politikalar hızla devam etmektedir. Türkiye'nin geniş coğrafyası, maden ocaklarının oluşturduğu tehditlerle karşı karşıya kalmaktadır.

Bu sebeplerle, kömür madenciliğinin çevre ve insan sağlığı üzerindeki olumsuz etkilerinin araştırılması, mevcut bilimsel verilerin değerlendirilmesi ve uluslararası standartlara uygun önlemlerin alınması gerekmektedir. Bu amaçla, Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz. 10.07.2024

Bülent KAYA

İstanbul Milletvekili
Grup Başkanvekili

GEREKÇE:

Ankara'nın Gölbaşı ilçesi, Türkiye genelinde maden ocağı açma girişimlerinden etkilenen bölgelerden biridir. İlçenin Kırıklı mahallesinde başlatılması planlanan kömür madeni projesi, bölgenin ekosistemini ve yerel topluluğun yaşamını ciddi şekilde tehdit etmektedir. Valiliğin, bu proje için Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) raporunun gerekmediğine karar vermesi, projenin çevresel ve sağlık üzerindeki potansiyel olumsuz etkilerini göz ardı ettiği anlamına gelmektedir. TEMA Vakfı, projeye karşı açtığı davada, bu girişimin üç bin yıldır tarım ve hayvancılıkla uğraşan bölgedeki faaliyetleri sona erdireceğini belirtmiştir. Ayrıca, köy yaşamının geri dönüşü olmayan biçimde ortadan kalkacağı, yeraltı ve yerüstü su kaynaklarının kaybolacağı ve ağır metallerle kirlenme riskinin yüksek olduğu vurgulanmıştır. Köy alanının 13 bin dekar olduğu, projenin ise bu alanın 11 bin dekarını kapsadığı ifade edilmiştir; bu da köyün neredeyse tamamını yok edecektir. Projenin yürürlüğe girmesi durumunda, Eymir ve Mogan gibi özel koruma alanları da büyük zarar görecektir, ortaya çıkan ağır metaller, toz ve gürültüye sebep olacak, biyolojik çeşitliliği olumsuz etkileyecektir. Uluslararası düzeyde yapılan akademik çalışmalar, kömür madenciliğinin çevre ve insan sağlığı üzerindeki zararlarını açıkça ortaya koymaktadır. Bu nedenle, böylesi projelerin bilimsel verilerle değerlendirilmesi ve uluslararası standartlara uygun önlemler alınması gerekmektedir.

Projenin yürürlüğe girmesi durumunda, Eymir ve Mogan gibi özel koruma alanları ciddi zarar görecektir. Bu tür projeler, doğrudan çevresel ve ekolojik dengeleri bozmakta, biyolojik çeşitliliği olumsuz yönde etkilemektedir. Proje kapsamında açılacak maden ocaklarından çıkan ağır metaller sadece bu bölgelerdeki doğal yaşamı değil, aynı zamanda insan sağlığını da tehdit etmektedir. Maden ocaklarının faaliyetleri sırasında atmosfere salınan partikül maddeler, hava kalitesini düşürmekte ve çevredeki ekosistemlerin dengesini bozmaktadır. Bu partiküller, yerel fauna ve flora üzerinde yıkıcı etkiler yaratmakta, bitki örtüsünü ve hayvan yaşamını olumsuz yönde etkilemektedir. Özellikle endemik türler ve hassas ekosistemler, bu tür kirleticilere karşı oldukça savunmasızdır. Atmosfere salınan kirleticiler, su kaynaklarına karışarak su kalitesini de düşürmekte ve hem insanlar hem de diğer canlılar için hayati riskler oluşturmaktadır. Bahsedilen

Çevresel bozulmalar, uzun vadede geri dönülemez hasarlara yol açabilir ve bölgedeki ekolojik dengeyi tamamen değiştirebilir. Bu nedenle, bu tür projelerin çevresel etkileri bilimsel veriler işığında kapsamlı bir şekilde değerlendirilmek ve aksiyon almak önem arz etmektedir. Çevresel Etki Değerlendirmesi (ED) raporlarının titizlikle hazırlanması ve projelerin sürdürülebilirlik ilkeleri doğrultusunda ele alınması hem doğal çevrenin korunması hem de insan sağlığının güvence altına alınması açısından büyük önem taşımaktadır.

21. yüzyılın en büyük sorunlarından biri olan iklimsel değişiklikler, maden ocaklarının faaliyetlerinden büyük ölçüde etkilendiği bilinmektedir. Kömür madencililiği, atmosfere salınan sera gazları ve partikül maddeler nedeniyle iklimsel değişimleri hızlandırmakta ve çevresel bozulmalara neden olmaktadır. Bunun yanı sıra, maden ocaklarının işletilmesi sırasında maden işlerini koruyacak gerekli güvenlik tedbirlerinin alınmaması, Türkiye genelinde sürekli olarak maden kazalarına yol açmaktadır. Bu kazalar, çok sayıda işçinin hayatını kaybetmesine ve birçok ailenin mağdur olmasına neden olmaktadır. Uluslararası alanda, kömür madencililiğinin olumsuz etkileri göz önünde bulundurularak birçok le, kömürden çıkış programlarını devreye sokmakta ve yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelmektedir. Ancak, Türkiye'nin bu konuda ısrarcı bir tutum sergilemesi, çevresel sürdürülebilirlik ve işçi güvenliği açısından ciddi eleştiriler almaktadır. İzlenen bu ısrarcı politikalar, hem evre hem de insan sağlığı üzerinde geri dönülemez zararlara yol açabilecek potansiyele sahiptir. İklimsel değişiklikler ile mücadelede ve işçi güvenliğinin sağlanması uluslararası standartlara uyum sağlanması ve bu alandaki politikaların yeniden gözden geçirilerek milli ve ayakları yere basan politikaların uygulanması önem arz etmektedir.

Bütün bu sebeplerle, kömür madencililiğinin evre ve insan sağlığı üzerindeki olumsuz etkilerinin araştırılması, mevcut bilimsel verilerin değerlendirilmesi ve uluslararası standartlara uygun önlemlerin alınması gerekmektedir.

